

Barcelona 1 d'abril de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm 2493 - 15 cts. - Atrassats 30

BEETHOVEN

La Glòria besant al gran artista.

NOVEDADES Teatre Català

Avui, nit, benefici del director de la companyia
EN JOAQUIM MONTERO

Programa vuitcentista

Diumenge, a dos quarts de quatre, LA VEN-
TAFOCS. A dos quarts de sis, repetició del
benefici d'En Montero, LA PUBILLA DEL
VALLES, LA TORNADA D'EN TITO, per
En Borràs, i EL JARDI DEL GENERAL.
Nit, esplèndid programa.

Es despata a comptaduria.

EDEN ASALTO, 12

Dancing de las mil y una noches

DE CINCO TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

LAS MANICURAS DEL AMOR

Hoy, la original danza

EL CAÑON DE LAS SOLTERAS

por las estatuarias parisinas Poppy-Mionsky
y el formidable bailarín BECERRA

ORQUESTA PARELLADA

Argentina, con la Sierra-Bandoneón, el gran
cantante "El Puntano" y los NEGROS SAM

OLIMPIA

Companyia de grans espectacles

ALCORIZA

amb l'obra d'aventures

UN CAPITAN DE QUINCE AÑOS
(Deu únics dies)

Preus: Butaques a 3 i 2 ptes. Seients, a 1'50
Entrada general, o'60.

Diumenge, tarda i nit, dues grans funcions

Teatre Còmic

LA SEGONA VERSIÓ DE

JOY - JOY

Tots els dies, grans èxits de

LYDIA JOHNSON i HARRY WILLS

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

ESPECIFICS Serolforina

Després d'haver provat infinitat de tractaments
i no havent assolit cap resultat positiu, em re-
comanaren el seu DEPURATIU SEROLFO-
RINA, i amb 10 flascons he aconseguit el meu
guariment radical d'úlceres escrofuloses. Quant
digni és pec a la realitat.

OBRES SON AMORS I NO BONES RAONS

Herpes : Sífilis : Grans : Úlceres : Eczemes
Tumors, es guareixen radicalment amb el

Depuratiu SEROLFORINA

REUMATICS! ARTRITICS!

Srta. Emilia Edo - Comte de l'Asalto, 66
(MALALTA)

si preneu l'Antireumàtic
SEROLFORINA serà el vostre guariment

Sta. Emilia Edo
(CURADA)

TOS - BRONQUITIS - ASMA - ANEMIA

per crònica que sigui es guareix radicalment amb l'EMULSIO SEROLFORINA. Amb un
sol flascó n'hi ha prou per a convèncer al més incrèdul. — Fullets gratis.

Laboratori i Venda: Comte de l'Asalto, 8. — Dipòsits: Segalà; Farmàcia "La Cruz", Avinyó, 27; Tarrés, Carmen, 87;
Alsina, Passatge del Crèdit; Doctor Dou, Aribau, 72; Rubió, Plaça Reial; Tarin, Salmerón, 78; Català, Muntaner, 83;
Llofriu, Ronda Sant Antoni, 15; Sayol, de Badalona; Serentill, de Badalona Arimón, de Granollers

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

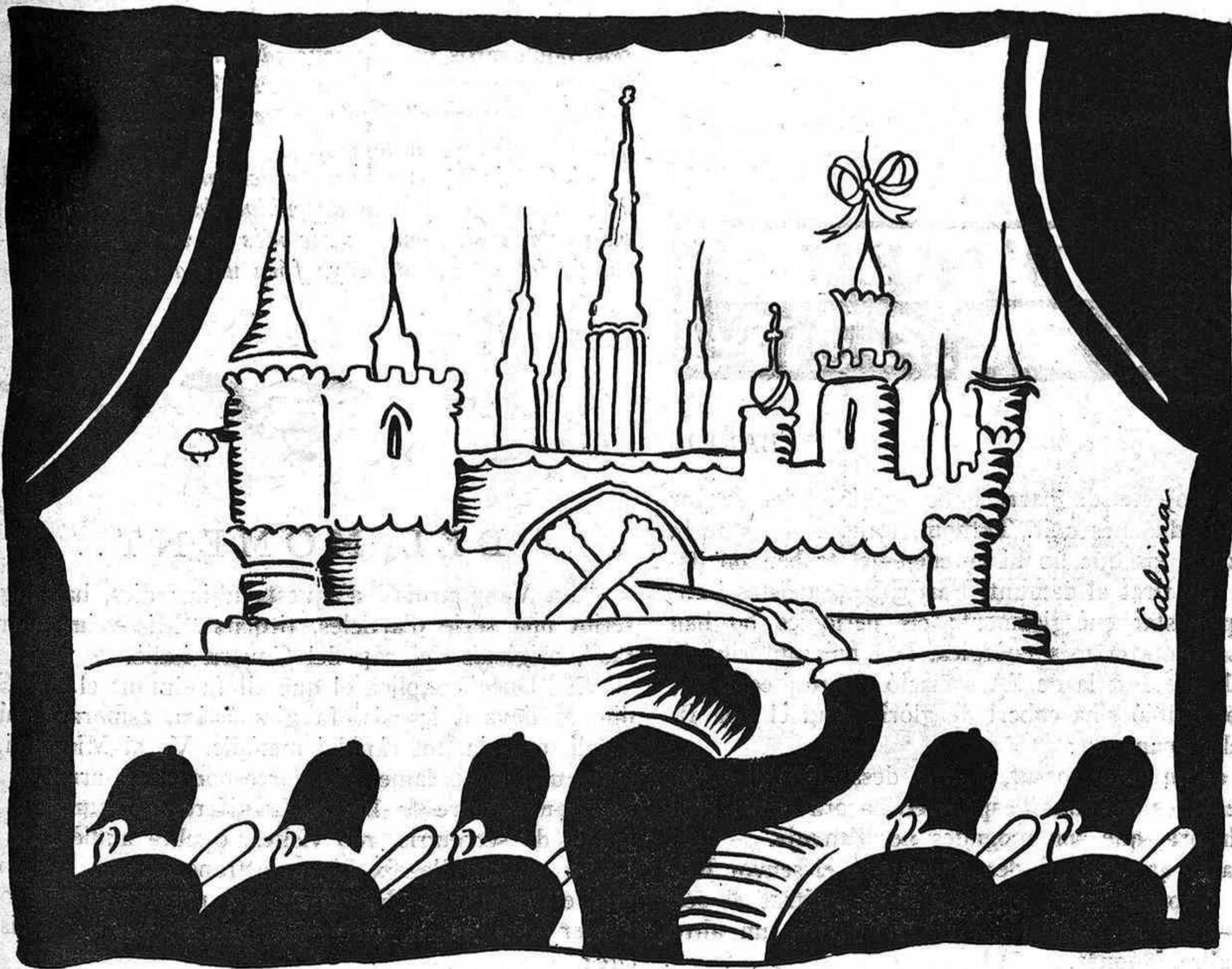
A DEU-SIAU A LES DRASSANES

ADA vegada que veiem una fotografia o un gravat de mitjans del segle passat reflectint un paisatge urbà de Barcelona, ja desaparegut, se'ns acut un pensament rònec i una mica cursi que no poden per menys de fer el nostre turment per a una estona. Quan s'era més feliç, quan en comptes de tramvies hi havia mules i pinxos en plena Rambla?

Quan s'era més feliç, quan la vida era menys complicada, més ingènua, quan les promeses trobaven una delícia en anar a menjar anissos a les fonts de Montjuich, o ara que l'auto, el *five o'clock tea*, la *garçonne* priven d'allò més en la nostra vida social?

En les passades fotografies publicades a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, vaig sentir com un despenjament romàntic. Aquelles muralles, aquell passeig de mar, del qual ara no en podem gaudir gens ni mica perquè no sabem a qui se li va ocórrer posar aquells *tinglados* que són una barrera per a què la ciutat vagi de cara al mar, de cara a l'horitzó, és a dir, de cara a l'infinit i a la llibertat...! Aquelles muralles feréstegues que donen un quadro patètic al començament de la ciutat, aquella muralla que donava al mar i que era el passeig dels soldats i dels pinxos i dels enamorats de diumenge a la tarda...!

EL BARRI GOTIC

Disbarat còmic-líric amb varis actes.

Quina emoció més sentimental, quina impressió més dolça, quin amor més suau!

Ara s'esbotzarà definitivament amb l'enderroc de les Drassanes el pas de tota una història negra i dramàtica; ara s'acabarà el testimoni de les pedres de les quaranta mil històries tràgiques i de fulletí que comencen amb "Barcelona y sus misterios", de l'Altadill, i no acaben fins que fa uns anys les Drassanes foren pedra de foc i ofegament alhora d'un esperit reviscolador i entusiasta de la ciutat.

En caure les pedres de la caserna, de la fortalesa, avui en dia amb els nous elements guerrers inutilitzada estratègicament, caurà també el barri que s'hi aixeca darrera, de prostíbuls, tavernes i cases de lladres i serenos.

D'ací mig segle, un segle, hi haurà una altra ànima sensible que veient les darreres fotografies que es treguin dels edificis d'ara, pensarà, barrejant això desaparegut amb la vida social, quan la gent era més feliç, quan la *radio* encara era un fet imperfecte o quan la frevoletat i la ximpleria transcendental eren mestres de la ciutat i de l'esperit col·lectiu?

Les Drassanes s'enderroquen; amb elles també un passat. Sols ens caldria que en caure, com caigué la ciutatadella, l'ànima col·lectiva es revifés, es sentís més alenada cap al mar

FRANCESC MADRID

BARRIS

Nois, el projecte de barri gòtic—gòtic?—del senyor Rubió, té cada dia més èxit. Tothom, tothom—els que hi entenen i àdhuc els que no hi entenen—el troben un desastre i s'hi han tirat al damunt. Particulars, artistes i entitats han protestat enèrgicament; els periòdics ho han combatut. La protesta més enèrgica, i la més autoritzada i sensacional, ha estat la de l'Associació d'Arquitectes.

El senyor Rubió s'ha cobert de glòria. Qui el feia ficar on no el demanaven?

Però ell és un home tossut, i no es desanima; al revés. Les protestes i les censures l'esperonen encara més i creu—pobret, il·lusori—que són mogudes per l'enveja.

Es tant això que no està desanimat, que el senyor Rubió vol fer després—si és que mai veu realitzat el seu barri gòtic—un barri romànic, un altre barroc, un altre egipci i un altre japonès.

Barcelona, en fi, farà goig de debò.

LA VIDA DE L'ESPERIT

Rafel Moragas és conegut per "Moraguetes". "Moraguetes" és un home alegre, un barrilaire, un humorista. Sí, molt bé. Però Rafael Moragas és un gran crític musical i un home de cor.

L'altre dia es complien anys de l'assassinat infame del gran músic Enric Granados, que, com recordareu, morí en el torpedinament del "Lusitania". Doncs bé, aquest home alegre, frívol, lleuger—ens referim a Rafael Moragas, el de "La Noche"—tingué una pensada emocionant i bella. S'uní amb uns amics, entre els quals hi havia el compositor Manuel Falla, per a dur a cap la realització de la bella pensada. Aquesta consistia en llançar al mar—tomba immensa del músic immens—una ampolla lacrada que contenia unes flors, uns versos, un autògraf del mestre Falla i uns compassos d'un dels quartets de Beethoven.

La cerimònia, celebrada a l'hora propícia del cap al tard, tingué una solemnitat magníficament senzilla.

Potser algú ens dirà que això, aquest petit fet, no té importància en la vida de la ciutat. Per a nosaltres en té molta, molta més que les obres de la Plaça de Catalunya o que la desgraciada reforma del barri gòtic.

En una ciutat no tan sols és important la seva vida material. Cal pensar també en la vida espiritual, ja que l'esperit és la flor de la civilització. París és important no pels seus boulevards ni pels seus edificis—coses que poden realitzar-se en qualsevol ciutat—, sinó pel seu esperit. Pel seu esperit—sense ell París no seria més que un bordell elegant—, París és immortal.

A Catalunya ens hem preocupat massa de la fàbrica i de la botigueta, i hem descuidat llástimosament la nostra vida espiritual. Amb un xic més de vida espiritual—i ja ens fa falta!—, Catalunya fóra una altra cosa.

VIRAI

DEL MOMENT...

"La Vanguardia" d'aquests últims dies, ha vingut inserint una sèrie d'articles, titulats "Mis veinticuatro horas", originals del cap del Govern italià.

El "Duce" explica el que ell fa durant el dia. Segons diu, es lleva a les sis, fa gimnàstica, esmorza, munta a cavall, passeja, tot ràpid i metòdic. Va al Ministeri, mira detinguda i ràpidament la correspondència arribada, dicta un gran nombre de lletres de diferents assumptes a una munió de secretaris, reb visites, celebra audiències, assisteix a convits, llegeix llibres estrangers, etc., etc., coneix tots els esports... Resumint: és una vera enciclopèdia. Potser era parent de l'Alba Tiberio, aquella artista de circ?

Tanta sabiesa ens deixa còpresos. Així és, que davant d'un prodigi semblant hem d'aixecar el braç dret, com qui engega un estel, fent la salutació feixista, i dir:

Eje, eje, eje, eje, eje,
Ja, ja, ja, ja, ja, ja.

DIÓGENES

PROSES CIUTADANES

PENA DE MORT

Som enemics de la pena capital, no ens cansarem de dir-ho, i tant si aquesta és dictada per un tribunal de justícia com imaginària, la detestem i detestarem mentre quedí en nosaltres una guspira de vida.

No anem ara a referir-nos a cap fall dictat per la llei dels homes, escrita en algun codi més o menys discutible, ja que, sortosament, en cap tribunal se n'ha dictat cap recentment. Ens referim a la pena de mort que ha estat dictada contra totes les coses gòtiques que queden a la nostra ciutat, en els diferents projectes de *millores* suara posats davant dels nostres ulls.

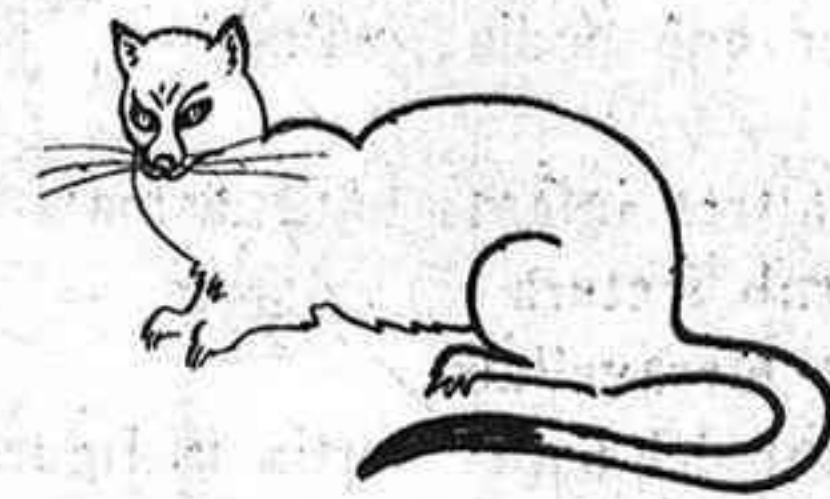
Estem en plena febre de reformes. Però, fins ara, les anomenades millores de Barcelona no atacaven cap de les poques coses que ens resten del nostre passat, i la crítica solament es dedicava a posar el seu filet satíric en les obres d'embelliment del que fou Plaça de Catalunya, les quals sembla han servit de ben poca cosa, per a no dir que han estat inútils.

Ara, es vol atemptar contra dos barris típics de la nostra urbs: el dit de les Drassanes i els voltants de la Seu. No coneixem el projecte d'embelliment del primer i l'esperem amb delit, però mentrestant, hem passejat la nostra vista pels dibuixos exposats als claustres de la Catedral i bem quedat boca-badats, com tots els barcelonins conscients que aquests darrers dies han *admirat* la magna obra de l'arquitecte senyor Rubió. I, com a barcelonins conscients, ens hem preguntat: Ja sap, aquest senyor arquitecte, què ha fet o què vol fer? Presumim que la seva obra no ha estat ben madurada ni tan sols tractada amb l'amor que mereix aquell barri gòtic. Creiem que el projecte no prosperarà, però, si així fos, ens hi oposaríem com ens oposarem a què ens prenguin les Rambles convertint-les en boulevard i no deixarem que sols per caprici s'intentin unes reformes que no milloraran aquell indret, sinó que, atacant l'art en totes les seves formes, donarien un to de casa de pessebre a les cases que per tradició hem de deixar tal com estan, o, almenys, millorar-les conscientment.

Hom, que no té cap de les nocions d'arquitectura que a ben segur tindrà l'autor d'aquell projecte, exposa el seu punt de vista. Altres personalitats catalanes ens han fet saber el seu parer els darrers dies i tots coincideixen en què les obres que es pretenen fer no treurien cap a res. De la mateixa manera que veurem amb goig una reforma completa del barri de les Drassanes, eliminant d'ell tots els caus de brutícia que suara té, ens agradaria veure els voltants de la Seu arregats i dignes d'ésser contemplats pels forasters. Però, si aquest arranjament

ha d'anar acompanyat d'enderrocament d'edificis sense to ni so, posant teulada de *xalet* als Palaus històrics que tenim i agulles als cloquers de la Seu, val més deixar que els anys i les inclemències del temps ens ho prenguin, abans que ho faci un home amb la pretensió d'embellir-nos-ho.

JOAN TRULLÁS I RIERA

EXILI

Ha estat exiliat el periodista Domènec Farell Valls, redactor d'"El Correo Catalán".

L'han enviat a Esterri d'Aneu.

EL PARC TANCAT

—Sols es permet l'entrada als que van al restaurant. I vostè no fa cara d'anar-hi.

—Com que no? Vaig a recollir les sobres dels cuiners.

LA CALCOMANIA

Dels bells records d'infant
ningú no sap quin és el que preferiria.
Jo en tinc un sempre obert al meu davant:
que és el record de la calcomania.

A les cobertes dels llibres o del cartipàs
cadascú la plantava amb deliri
i frega que fregaràs
sense saber què podia sortir-hi.

Un vol d'altres infants entusiasmats
miraven amb fretura
i amb ulls meravellats
com damunt del paper sortia la figura.

I reien tots, sense saber perquè.
d'aquells colors llampants que apareixien.
Oh, qui pogués saber
aquells colors tan vius el que ens dirien!

Si haguéssim sabut que allò era el destí
que vida enllà se'ns enduria
i cadascú en son camí
no seria res més que una calcomania.

Una calcomania de Pignot
que el temps amb sa mà dura
la frega tant com pot
i va marcant mostra figura

La va desgastant a poc a poc
i es torna groc i vell el color tendre
perquè el temps crema més que el foc
i tota cosa redueix a cendra.

Oh, record bell que avui em diu un món
ple de neguits i de follies
i em diu que els mortals són
només calcomanies.

Calcomanies que el destí
va dibuixant sobre la vida
i cada mortal porta en son camí
colors de veritat i de mentida.

Si veu una figura ben llampant,
els homes s'hi centenen com infants d'esguard tendre
i el temps la va apagant
i poc a poc la redueix a cendra.

Jo ja no sé aquells llibres on són;
sols en servo el record de nit i dia
avui que em sé com els demés del món
trista calcomania.

Sé que un jorn el destí se m'endurà
amb sa mà dura
i poc a poc sobre el món es fondrà
la meua humil figura.

Sols m'acontenta el pensar que en el món
vindran noves figures de neguits i follies
que un jorn també es fondran, car tots els mortals són
només calcomanies.

SALVADOR PERARNAU

TURISME

A força de bombejar-lo en periòdics, llibres i obres teatrals, s'ha donat al Districte V de Barcelona un rellu extraordinari que sens dubte té, encara que molta part es degui a la propaganda, doncs se'l ve presentant temps ha, com un lloc on l'aficionat als plats forts pot atipar-se fins a rebentar. Això és innegable, com no ho és menys l'existència d'alguns escriptors que pateixen una veritable obsessió d'explicar ben amanidet, tot el que allí es fa i es deixa de fer. Per la meua part, no entraré en detalls, perquè no vull caure en el mateix defecte que els esmentats escriptors, els quals, amb perdó sigui dit, es valen d'un llenguatge que podrà ésser, si es vol, molt realista, però hi ha que confessar que no es gens apropiat per a educar i afinar el bon gust del poble.

Anant al gra, diré que fins ara sols es coneixia un turisme rodamón, quina finalitat era passar uns quants dies distrets, podent després donar-se importància entre les coneixences parlant de Constantinoble o del Caire amb la mateixa naturalitat que els infelços que estem clavats ací, parlem de Rubí o de Santa Coloma de Gramanet. Doncs, ara resulta que per als barcelonins i per quants viuen en les poblacions veïnes a la ciutat, el Districte V serveix per a anar a córrer-la, sense la intervenció de l'Agència Marsansrof ni de cap altra, estalviant-se de pas aquell triàngol de vaixells, trens, autos, funiculars i altres eines que han d'utilitzar-se per a viatjar.

Els perills, encara que no ho sembli, són també greus, perquè si bé és veritat que no hi ha que temer naufragis, descarrilaments ni falsos viratges amb estimbament i volta de campana, existeixen moltes més probabilitats de prendre mal, havent-se donat nombrosos casos de què en acudir al metge per a adobar l'estrall, no hagi tingut altre remei per a salvar la vida del pacient, que procedir a l'extirpació d'un apèndix, que no és precisament aquell que en el llenguatge vulgar coneixem pel budell orb.

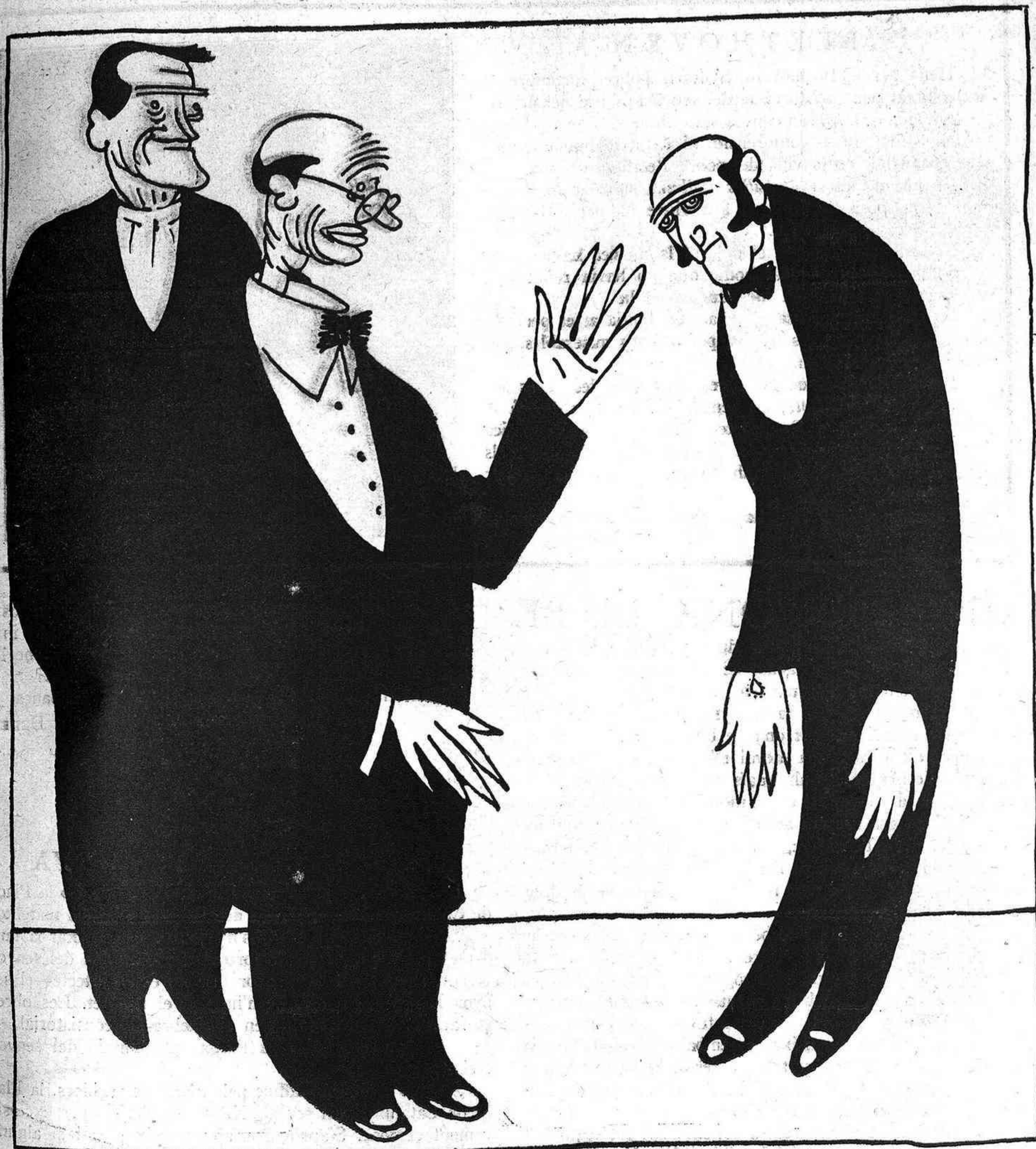
Com es comprendrà, l'assumpte revesteix importància i val la pena que els aficionats a aquesta nova modalitat del turisme, per al qual no és necessari emprar mitjans de locomoció, reflexionin seriosament abans d'emprendre una excursió pel Districte V de Barcelona.

T. RUSCA

L'OBRA D'UN GRAN ARTISTA

Dues majòliques del ceramista valencià Peyró Mezquita que, com poden veure, són cosa magnífica.

L'HEREU

—Ja sabia que el senyoret s'havia enterat de la malaltia de l'oncle.

—...?

—Sí: ens han dit que el senyoret ja s'havia comprat automòbil.

SEMPRE HI HA UN PITJOR

Sota un sol que crema les entranyes de la terra, caminen dos pobres. L'un porta una paella a la mà, l'altre porta un gat mort.

Un silenci sepulcral els envolta, trencat pels crits d'un

gos d'una barraca propera que els borda al seu pas.

L'un pregunta a l'altre:

—En què penses, que estàs tan trist?

—En els que no tenen res per a menjar!

Als dos pobres els hi rellisquen unes llàgrimes cara

avall que es confonen amb les gotes de suor!

BEETHOVEN

Heus ací a Beethoven. Solitari, pobre, incompres i menyspreat per l'aristocràcia del seu temps i la del nostre, la seva vida és tan gran com la seva obra.

Ni l'amor, ni la comprensió, ni l'afecció humanes tingueren un lloc en la vida del pobre Beethoven.

En una de les seves *fulles d'àlbum*, signada en el gloriós 1792, posa un lema al seu viure inquiet i dolorós: "Fer tot el bé possible..."

Aquest home, al que el dolor i la música havien convertit en un déu; aquest home que no havia rebut més que el mal, no pensava més que en el bé.

La seva ànima vessava pietat. Es sentia atret per tots els pobres, per tots els tristos, per tots els miserables, per tots els que sofreixen.

Per a ells escrigué les seves *simfonies*, les seves *sonates*, els seus *quartets*, els seus *trios*. Per ells dedicà la *Simfonia heroica* a Bonaparte, general de la República francesa, que lluitava per a la Llibertat i en nom dels humils. Per ells renyí amb Goethe, l'amic del senyor de Weimar.

El poble, davant d'Ell, ha de posar el seu cor de genolls

UNA PERSONA DE BE

Esser alt i gruixut i gastar dues panxes és una cosa excessivament vulgar a l'abast de la intelligència més migrada; aquest home d'esguard tot desagrat i de pell greixosa i embotornada que fa menysprear la nutrició excitant, havia esdevingut persona de bé, en adquirir uns coneixements estúpids i una moral elàstica. Es un d'aquests tipus tan desagradables als quals la fatalitat els ha fet la mala jugada de posar-los en el món i esdevenen, amb freqüència, una nosa renyida amb la higiene. Perquè hom pugui fer-se'n ben bé càrrec, només cal dir que l'individualisme l'havia menat a una desconfiança exagerada de tot, i l'home desconfiat, esperit malaltís o egoista, no és digne de res.

Ens topà amb l'home de bé un misteriós atzar, que no fou pas obra nostra; la coneixença d'un exemplar egoista sempre ens fa néixer un interrogant a punta de llengua. Això no s'adiu gaire amb les virtuts franciscanes, però podria justificar-se amb la nostra intuïció psicològica o, si més no, pel vici de no deixar-se embalar precipitadament.

Vist des de lluny aquest home resulta divertit. Aguantar la seva conversa és un tonificant apropiat per als pensaments tràgics i poc exemplars.

L'interessat ha fet la vostra coneixença; tot seguit advertiu que li plau esdevenir simpàtic i faceciós. Us parla:

—A mi m'entusiasma aquest temps tardoral o de fred i de pluja.

—Comprenc el vostre entusiasme: deveu tenir una sensibilitat avesada al paisatge nòrdic.

—Oh, no! Jo no he vist altres terres; el paisatge no em diu res.

—Potser la vostra salut?

—El fred m'adoleix les articulacions.

—Una llar confortable...?

—Res d'això; no faig vida íntima.

Però, quin motiu pot haver-hi en aquesta preferència per l'hivern? Ell mateix us aclareix el misteri.

—En aquest temps de fred i de pluja un hom deu enorgullir-se de viure. Eixiu al carrer: és freqüent de tro-

bar-hi uns homes escanyolits que mostren tots els ossos i uns parracs miserables. No us enorgulleix, en aquells instants, el pensar que vós teniu una llar on no hi és negligida cap exigència social i una taula molt abundant?

Sentir això sense immutar-se, és digne de lloança.

FELIU DEDEU

LA PLAÇA DE CATALUNYA

L'Ajuntament ja ha decidit el que cal fer amb la Plaça de Catalunya. En resum, ha acordat gastar-hi els mateixos milions que abans s'hi destinaven i deixar-la tant o més lletja que abans. S'aprovà el mateix pla del senyor Nebot, revisat per un senyor que no és arquitecte—el senyor Llansó—; només se n'ha tret el temple. Les obres es faran tal com s'acordà en el cèlebre ple consistorial que motivà, a la llarga, la dimissió del senyor Nebot.

S'havia combatut, àdhuc pels mateixos regidors, la Plaça de Catalunya del senyor Nebot per lletja i per excessivament costosa. S'aprova, ara el mateix pla; i si alguns diners es poden rebaixar seran els del temple, però aquest temple no serà pas cap rebaixa perquè el que costaria d'acabar-lo, costarà ara de desfer-lo.

Magnífic, senyors, magnífic! A qui més se li ocorria una pensada genial així?

Barcelona, a fe, d'aquí poc farà goig de debò. La Plaça de Catalunya, que serà un "portento"; la urbanització de la zona marítima amb l'enderrocament de la drassana gòtica, orgull històric i puríssim monument d'art; i aquell barri gòtic del senyor Rubió que, certament, de tan bo no ens el mereixem. Quina delícia la nostra ciutat!!! La civilitat que a tot arreu es daleix per a embellir les poblacions, queda petita al costat de la nostra! Cap país del món no hi haurà que pugui contenir tant d'art urbà com la nostra Barcelona!

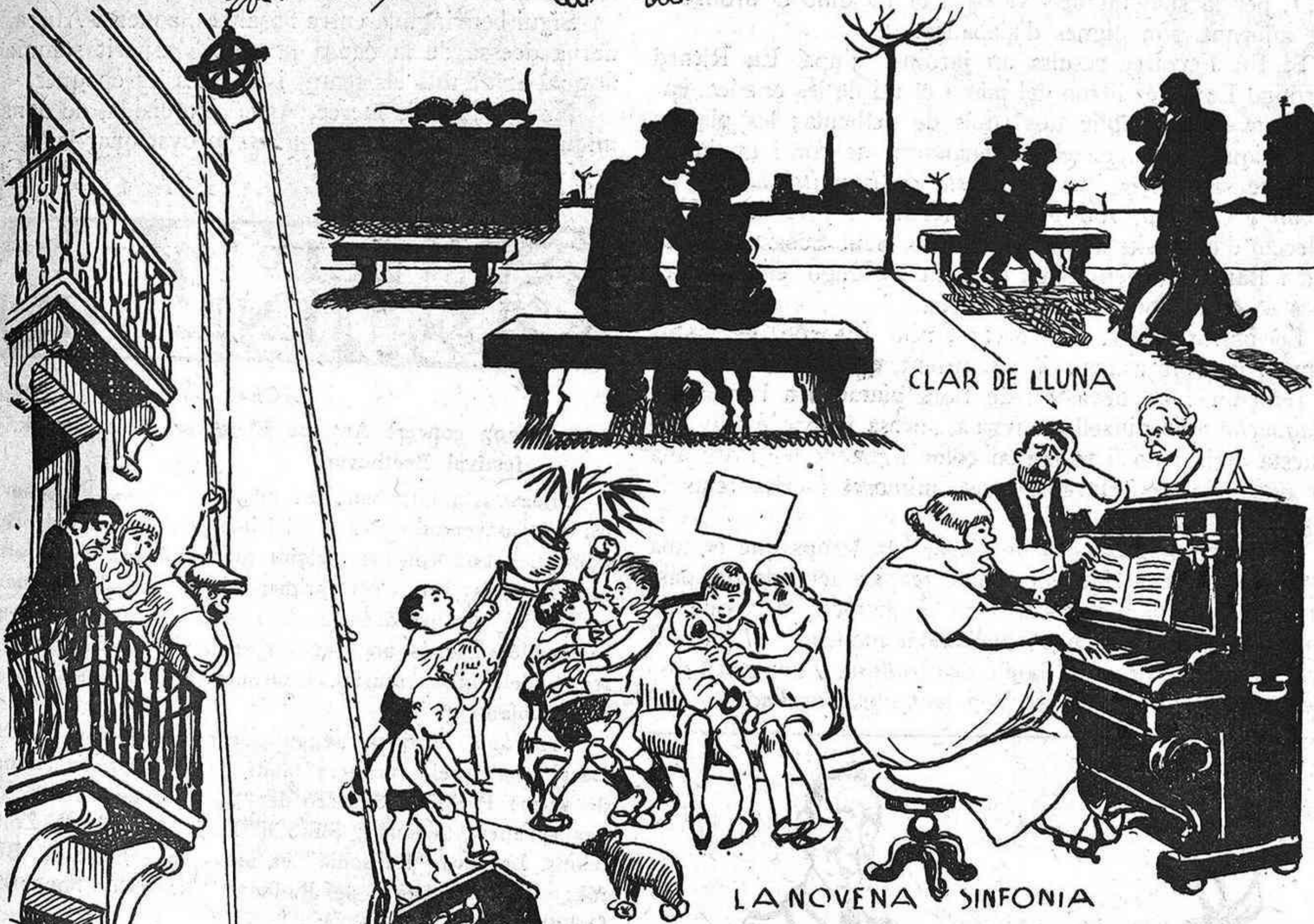
L'OBRA DE BEETHOVEN VISTA PER UN HUMORISTA

LA PATÉTICA

CLAR DE LLUNA

LA NOVENA SINFONIA

ADIOS AL PIANO (sonata)

XERRAMEQUE ARTISTIQUE

HI HA DE TOT — TORNA

Actualment, a les "Galeries Laietanes" hi ha de tot, artísticament parlant; pintures a l'oli, al pastell, a l'aquarella i a l'aiguada; paisatges, marines, flors, bodegons, figures... i per torna una riquesa de vestits i de trofeus artístics que enamora.

L'Antón de Ferrater, que és un excellent retratista de jardins, n'exposa una colla de molt bonics que l'acrediten una volta més d'home de gust refinat; no en puc assenyalar cap pel nom, perquè aquesta vegada els ha exposat sense batejar-los; consti, però, que el 2 (un maig florit), el 11, per la suavitat dels verds, i el 12, amb el brollador mig adormit, són dignes d'alabança.

Si En Ferrater resulta un jardiner d'upa, En Ricard Verdugo Landi és l'amo del mar i el rei de les onades, encara que això semblin dos títols de pel·lícula; les platges cantàbriques tenen en ell un enamorat de cor i un intèrpret que sap fer-les parlar: *Costa de Biarritz*, *La ría de Bilbao* i *Galerna*, són pintures fermes i personals. Una col·lecció d'exquisits apunts de Bilbao, Sant Sebastian, Màlaga i Barcelona demostren que En Verdugo, en totes les mars es troba com el peix a l'aigua.

La pintura de la senyoreta Anita Risueño, és, naturalment una pintura xiroia i somrient, que no té, però, res de femenina; un devassall de flors pintades a l'aquarella i l'*aguache* amb pinzellada ferma, sucosa i viva, és dir que aquesta artista no li té por al color i coneix les flors una per una: violetes, clavells, roses, mimoses i crisantems la fan quedar d'allò més bé.

La senyora Muntadas de Caparà fa temps que és una de nostres millors figuristes i una tècnica acurada del pastell, que dibuixa i compona com un home... dels que ho fan bé; *La dona bruna*, nu bellament modelat; *El mantell verd*, de molta força i el bonic *Contrallum*, d'una gran distinció, curull de dificultats, són tres obres acabades.

UNA DESGRACIA COM QUALSEVOL ALTRA

—Tomaset, quants llibres passes?

—Vint-i-quatre, i amb el "Llibre de Vendes" del papà, vint-i-cinc!

Naturalment que sentint-se decantada cap a la figura, la senyora Muntadas treballa el retrat, el que fa amb una correcció de dibuix i amb una exquisitesa verament aristocràtiques. Dels retrats exposats prou voldria assenyalar-ne tres o quatre; mes no m'atreveixo a fer-ho... Si estan tots tan bé!

Aurea, la nostra artista inimitable, la gran tràgica de la dansa, la creadora de poemes plàstics, la dansarina dels triomfs sorollosos arreu del món, després de set anys d'absència, ha tornat al terror pairal, per tal d'oferir-li els trofeus de les seves magnífiques victòries artístiques.

Aurea, en una instal·lació que recorda els basars bigarrats del Caire i d'altres ciutats orientals, ens mostra els valuosos trajos, el tapissos, les joies esplèndides i l'ornamentació insuperable que ha exhibit en les seves aparicions als teatres dels Camps Elisis, a París; Coliseum, de Londres; Royal, de Berlín; i a l'Estadi magnífic d'Atenes, tot ell de marbre blanc!...

Sigui benvinguda entre nosaltres, aquesta Aurea, la moderna deessa de la dansa immortal, esperit somniador de la qual és de tots els temps i de totes les èpoques.

No ens faria la mercè, Aurea exquisida, de dansar una miqueta, per tal de que poguéssim ovacionar-la?

C. ARBÓ

LICEO

Segon concert Antoine Fleischer. Bèla Bartók. Primer festival Beethoven.

Dijous a la nit, l'eminent mestre Antoine Fleischer, director del Conservatori Nacional i Teatre de l'Estat de Budapest, donà el segon concert dirigint l'Orquestra Pau Casals. Veíem més clar que en el primer concert—el del diumenge anterior, del qual parlarem en la nostra edició passada—que Antoine Fleischer és un gran director. Té la precisió i el mestratge dels grans músics. L'Orquestra Pau Casals el secundà esplèndidament.

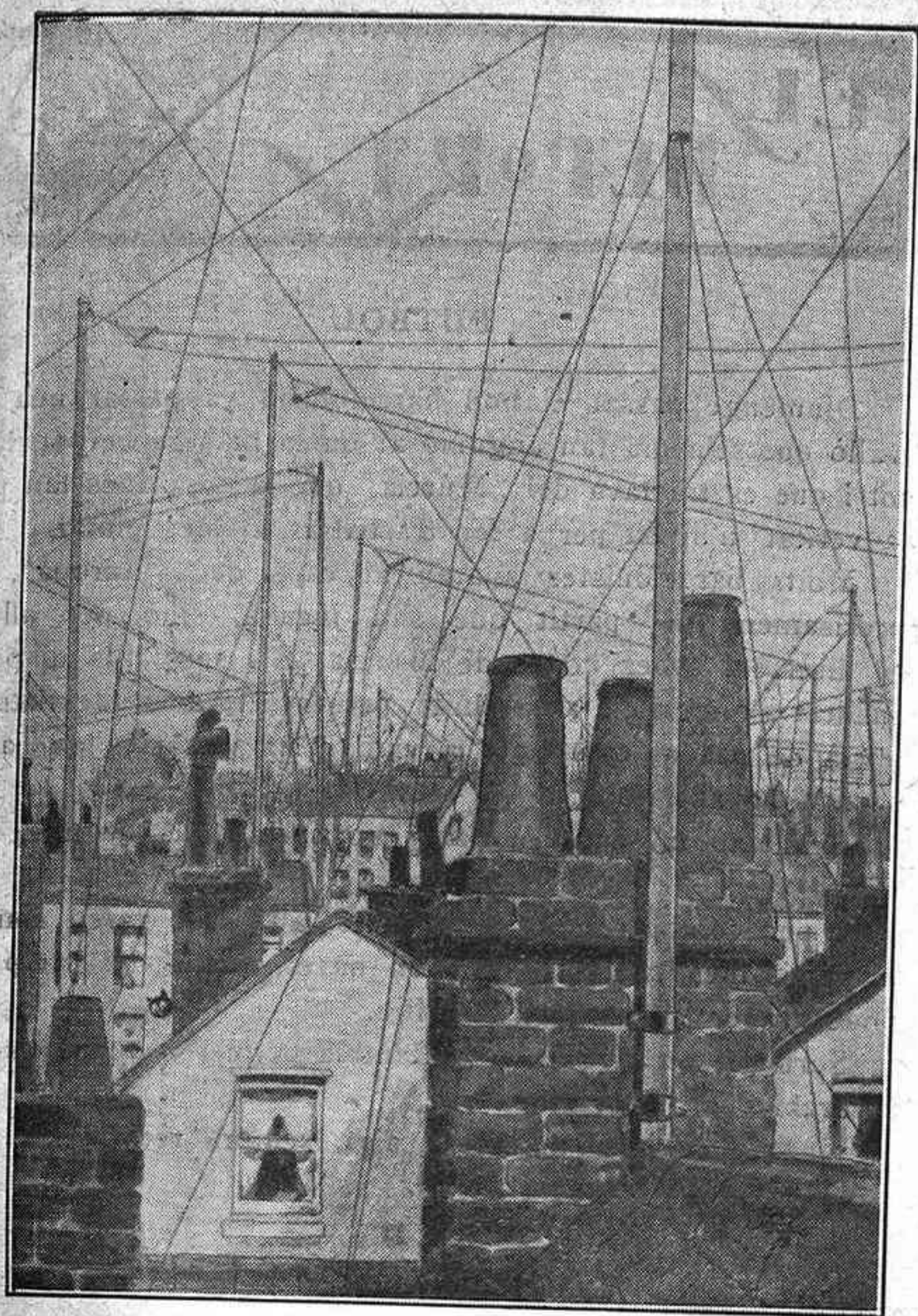
Programa, d'aquest segon concert: Obertura d'"Hunyady Laszl", d'Erkel (primera audició); "Rapsòdia hongaresa", de Liszt; Preludi i Scherzo de "Csongor és Tünde", de Weiner (primera audició); Suite d'"Hary Janos", de Zoltàn von temps. La seva "Rapsòdia" és una cosa esplèndida. Bèla Bartók; "Cinc poesies", de Radnay; "Rondalla hongaresa", de Dohnany.

Excel·lent programa; gairebé no pot ésser millor. Les primeres audicions, esplèndides.

El millor del concert, però, fou la col·laboració de Bèla Bartók i la interpretació de la seva obra. Bèla Bartók és un dels millors músics moderns que hi ha al món; artista a ultrança, té l'esbojarrada modernitat que correspon als nostres temps. La seva "Rapsòdia" és una cosa esplèndida. Bèla Bartók, en persona, acompanyà l'obra al piano; això donà més relleu a la vetllada. Després Bèla Bartók, que és un dels primeríssims pianistes, interpretà dues altres obres seves. Complagué molt al públic.

Diumenge hi hagué el primer Festival Beethoven, amb motiu del centenari que ara es celebra. Es tocaren excel·lents obres entre les millors del gran artista. Això sol diu la magnitud de la vetllada: un èxit, de públic.

L'Orquestra Pau Casals fou dirigida pel Mestre Oscar Fried, director de l'Orquestra Filharmònica de Berlín. Es, certament, un altre gran director.

CONTRASENTITS

D'això en diuen la telefonia sense fils?

Collaboraren en el concert els bons cantants Concepció Badia d'Agustí, Rosich i Giralt, i l'Orfeo Gracienc, dirigit pel mestre Joan Balcells.

En fi, fou un concert digne de l'homenatge al grandios Beethoven, del qual el dia anterior—dissabte, 26—es celebrava el centenari de la mort.

GOYA

"Padre" és un "dramón", gènere al que és molt aficionat l'actor Morano. Ple de truculències, d'absurdes, de crits, de "latiguillos", fou elogiat per "Azorín" en una crònica curiosa. Malgrat l'elogi d'"Azorín"—segons ell, l'autor d'aquest drama, Suárez de Deza, serà d'aquí deu anys el primer dramaturg espanyol—, l'obra no ha tingut èxit.

NOVEDADES

Companyia francesa Marie Thérèse Pierat i André Luguet. Dues obres ja conegudes, de Bataille i Donnay, respectivament i una estrena: "Le coeur partagé", de Lucien Bernard.

No és pas una obra massa interessant, aquesta. Com tot el que ens arriba del "boulevard" té un aire frívol i vulgarot que no pot plaure a un esperit selecte. Menys mal que no fa pudor de "faisandée", aquesta comèdia de Lucien Bernard, com tantes altres.

Marie Thérèse Pierat és una de les millors actrius franceses que hem vist en els nostres escenaris. Discretíssima, aplomada, molt expressiva, gens afectada...

André Luguet també és un actor força estimable.

Per avui hi ha anunciat el benefici del simpàtic director de la companyia, Joaquim Montero, que ha escollit un programa vuitcentista:

"La pubilla del Vallès", de Josep Maria Arnau; "El jardí del General", de "Pitarra", i "La tornada d'En Titó", de Camprodón.

Li desitgem un gran èxit.

CIRCOL BARCELONES

Per a demà, dissabte, i demà passat, diumenge, anuncia cinc funcions la Companyia d'Enric Lluelles. Representarà el poema sacre de Gabriel de Montsant "Misteri de la Santa Passió".

Es tracta d'una obra d'una bellesa gens comú, presentada d'una manera magnífica com no estem acostumats a veure-ho.

Un espectacle d'art així no el podem perdre. Ni el pot perdre el públic.

Teatre Intim

Ahir a la nit es celebrà la sisena sessió, en la qual s'estrenà "El prometatge", de Txekov, traducció d'Anfós Maseras, i "El senyor Tal, o com s'explota una línia de conducta", de Paul Avort, traducció de J. Roure i Torrent, i es reposà l'obra de Josep Robrenyo, del primitiu teatre català, "El sarau de la patxada".

Abans de la representació d'"El senyor Tal", el nostre company Roure i Torrent digué unes breus paraules i llegí unes quàrtiles que Paul Avort trameté expressament per a la vetllada.

Fou una sessió interessant. Totes les obres obtingueren un bon èxit.

La setmana vinent en paríarem amb l'extensió que la sessió del Teatre Intim es mereix.

• ESPAÑOL

En aquest teatre s'ha estrenat "Història trista de la vida d'un dentista", original de Joan Figueres. Sembla que no ha tingut èxit, ja que ha estat retirada del cartell.

No obstant, era una obra força acceptable i enginyosa.

PER A ACABAR

Sembla que el dia 16 debuta a "Olympia" una companyia de circ. Després diuen si anirà "Danton".

A veure si serà veritat!

Lluís Capdevila ha entregat a la companyia catalana de "Novedades" la seva comèdia "Marcel o el triomf de la poesia".

El dia 16 debuta al "Poliorama" una gran companyia d'opereta. Diuen que serà una cosa espeterrant.

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn.

"Doscents aforismes. Màximes, sentències i consells acoblats per J. Uson i endreçats als amants del llibre."

Veus ací un petit llibre amable, graciós, finament satíric. No pretén tenir cap transcendència, i en té més del que sembla a primera vista. Aquí on, quan un noi, de vint-i-quatre o vint-i-sis anys, pel sol fet d'ésser soci de l'Ateneu, ja és creu savi i transcendental des de què es posa els mitjons al matí fins que se'ls treu al vespre, fer una obra com aquests "Doscent aforismes", clara i senzilla i, consegüentment, amable,

és d'una valentia sorprendora. Solament el parlar clar i senzill és amable.

Els "Doscents aforismes" demostren, demés, en el seu autor, un gran amor al llibre. Per aquest amor ha estat escrit aquest llibre de tan agradable lectura. Abans d'acabar aquesta massa breu notícia — el lloc de què disposem no dona per a més—, volem citar sense triar-los massa, ja que tots són interessants, dos aforismes:

La vida del bon burgès
és menjar sense fer res,
i no tenir amb llibreters
tractes ni pactes.

Malfia't de l'editor
que nedant en l'abundor
vol que visqui l'escriptor
menjant pa i ceba.

"La Caravana". Millàs-Raurell. Edicions "Diana".

Coneixíem molt vagament la labor de Millàs-Raurell. Ara, després d'haver llegit els contes de "La Caravana", sabem ja qui és: un dels millors escriptors de la nostra terra.

Per l'abundosa producció que se'n troba a Catalunya, no dubtem de què hi ha gent amiga d'una literatura freda, impersonal, borrosa, gris, confusible amb la literatura de tothom, massa correcta, massa feta amb motillo. Nosaltres tenim uns altres gustos. Un llibre, segons nosaltres, demés de plaure, ha d'apassionar. Heus ací el lector ideal: el que s'apassiona pel que és veritablement selecte.

A nosaltres ens ha apassionat la lectura de "La Caravana", de Millàs-Raurell. Millàs-Raurell—massa arreconat pels peixos sense sang que ocupen tribunes immerescudes—és un escriptor digne de tot respecte i de tot elogi. No pot pas ésser que resti en aquesta mitja llum en què ha restat fins ara. Cal posar-lo en primer terme i a plena llum. Sempre hi farà més bon paper que la majoria dels que avui hi són: dels que avui hi són perquè ocupen el lloc de Millàs-Raurell i d'algun altre.

A "La Caravana" hi ha contes que són petites obres mestres. Vegin-se, per exemple del que diem, "Una vegada era un home..." "Una influència", "Jardí d'infants", "L'home que no vol res més", "Samuel", "L'abrig de pells i la pedra", "Projectes", "Aquell jove del primer pis", "Un ram de flors", "Figuretes de pessebre" i "El dinar del professor".

Aquests contes assenyalats a l'atzar tenen una pietat i una tendresa incomparables. I aquestes notes de la pietat i de la tendresa eren poc menys que inèdites en la literatura catalana.

"Beneficència", per F. Puig i Alfonso.

El conegut senyor Francesc Puig i Alfonso—president de la Junta Administrativa de l'Hospital Clínic de la Facultat de Medicina, vice-president del Patronat de l'Hospital del Sagrat Cor, vice-president de l'Associació d'Amics dels Pobres, vocal tresorer del Patronat de l'Hospital de la Magdalena i vocal del Comitè d'Acció Social i Benèfic, etc.—acaba de publicar el llibre espanyol "Beneficència", recull d'articles, conferències, informes, memòries, comunicacions i ponències. Consta de 400 grans pàgines.

Es un llibre interessant, on es veu l'esperit filantròpic del senyor Puig i Alfonso. En aquest temps que es fa tanta "beneficència" purament per a poder lluir, figurar i divertir-se, fa goig veure un home que desinteressadament hi consagra gran part de la seva vida.

ALPHA

FUTBOL

Diumenge passat el bon barcelonista va passar una tarda d'allò que se'n diu tan anguniosa; quina manera de patir! Amb tot i que es tractava del "Múrcia" que la cosa anés tan prima, la veritat, n'hi ha per a fer trasbalsar al més pintat.

Molts barcelonistes anaren al caps de l'"Europa", i no precisament pel partit que s'hi jugava, sinó per allò del fil directe i saber noves de Múrcia. Els seus ulls ni per casualitat es dirigien a la lluita present; estaven desviats a la porta de pas al camp per a vigilar les pissarres que anaven sortint donant notícies de Múrcia.

Si d'això no en dieu patir, no sabem pas quan es podrà dir.

I per comble de les desgràcies, allà dalt varen començar el partit més tard i se'n varen haver d'anar del camp sense poder saber el resultat definitiu.

Sort que en arribar a la Rambla pogueren veure els 2 a 1 favorables al "Barcelona".

No digueu, que una cosa així, sempre retorna.

✱

"L'Europa" altra vegada va fer de les seves; va guanyar al "Cartagena" per tres gols a cap.

I no és pas que s'ho prenguessin amb gaire interès; senzillament, anaven fent.

Pel que pogués ésser, nosaltres els recomanem que demà passat no ho facin així a Castelló, sinó, adéu Campionat d'Espanya!

Per tant, ull viu!

Demà passat, tindrem un plat fort a Les Corts: el "València" i el "Barcelona".

Si el "Barcelona" fa com va fer a València, tenim per segur que perdrà; ara que el més probable és que vulgui venjar-se de la passada derrota.

Ja ho veurem!

MOTORISME

Per a diumenge passat hi havia anunciades carreres a l'Autòdrom, i, com és natural, nosaltres ja ens férem el propòsit de què plouria.

Arribà el diumenge i pocs moments abans de sortir el tren especial, va caure un ruixadet. "Penya Rhin", com és natural, va adoptar per suspendre la reunió.

Tot va ésser prendre aquesta decisió, com aclarir-se el temps; està vist que els elements s'han girat contra l'Autòdrom.

Ara s'anuncia per a demà passat, la reunió; voleu dir que no plourà?

CICLISME

Els de Sans, són uns altres desgraciats; quan no és per la neu és pel vent, i quan no pel vent, per la pluja, sempre han de suspendre les reunions.

Divendres passat tan bé que va anar i el diumenge tingué de presentar-se la pluja per a no perdre el costum.

Tan bé que s'ho havien pres els italians i tants esforços

EL SERVEI D'AVUI DIA

—Senyoret, com que avui trigaré una mica a tornar, així que acabi d'espolsar, comenci a fregir les patates.

que feien per a guanyar-nos i tan bones reunions que es presentaren. La primera part fou esplèndida i el tros de la segona que es va poder fer, fou superior.

Tanmateix els de Sans haurien pogut preveure el temps! Sinó, perquè no es fixaven que hi havia curses a l'Autòdrom! S'ha de preveure tot per a fer d'organitzadors!

EXCURSIONISME

El diumenge vinent el "Centre Excursionista Rafael Casanova" celebrarà en el tros comprès des d'Aiguafreda a Sant Pere de Vilamajor, passant per Bellit, Roques Roges i Planes

del Cortès (dinar), la seva anunciada cursa excursionista de Regularitat.

Són ja varis el premis rebuts i per les impressions que tenim no dubtem que serà un èxit per a l'entitat, doncs, a més d'ésser una prova que no se'n fan gaires dintre l'excursionisme, té l'alicent que hi poden prendre part persones d'ambdós sexes.

Per a detalls i inscripcions a l'estatge de l'entitat organitzadora, de vuit a nou de la nit, Salmerón, 87, pral., Gràcia.

Diuen que hi ha revolució a Albània. Pobra Albània, ja està frescal.

Entre això i l'amistat amb Itàlia, el petit país desapareixerà.

Torna a haver-hi hostilitats al Marroc.

Aviat es donarà el nom de Jascint Vendaguer a un carrer de Madrid.

Veieu com a Madrid no ens oblidem?

Té; quan tothom estava pensant en la vanitat feixista i en els esdeveniments xinesos, d'una mica més hi ha un gran conflicte entre els Estats Units i Mèxic.

Però no ha arribat la sang al riu. Ni tan sols, a la riera.

Segueix la dansa italo-iugoeslava. Com acabarà? Mussolini dansa també, però es creu que és el gitano que fa dansar l'ós i es creu que tots els pobles són óssos. Que pensi, també, que els óssos a voltes són salvatges. (En aquet cas, però, no serien salvatges, sinó civilitzats.)

També ha tornat el marquès d'Olérdola.

Què n'hem de fer?—diren—. Sí; és que els seus amics l'han rebut d'una manera molt expressiva.

Aquest senyor que fa el doble joc, ens sembla que ja està cansat de la passivitat.

Fa temps que ja no es parla de la destrucció de les pintures murals d'En Torres-García, a la Diputació. Tanmateix, oblidem un xic massa aviat les coses.

La destrucció és ja una cosa consumada. Hem vist les pintures murals de Torres-García ja fragmentàriament destroçades. No hi ha remei. No hi ha tan sols l'esperança remota de refer-la, tard o d'hora. L'obra d'art destruïda, ja no es reconstrueix mai, exacte com abans, s'entén. La Diputació ha

estat implacable i ni ha fet el que prometé quan les primeres protestes: traslladar les pintures murals al Museu. No, les destrueix per a esventar-ne àdhuc el rastre. Al seu lloc hi hauran pintures—episodis històrics, com el Compromís de Casp—de Dionís Baixeras, Juli Borrell, Fèlix Mestres, Martí Garcés, etc., etc.

Mai no és bona cosa la passivitat. A voltes, però és calamitosa.

Una família de petits menestrals s'enriquí, molt poc sobtadament. Comprà un gramòfon i no féu res més que tocar-lo tot el dia per a què els veïns se n'assabentessin, i com si això no fos prou, procurava parlarne sempre que podia.

Tenien vint plaques. Però, era tant el que els plaïa fer el gran que, tota la família, deien que en tenien quaranta. I el el bo és que es creia dir la veritat, puix que comptava com a plaques cada uno de les cares d'una placa.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm, 8, Ciutat

Ja és hora de portar el cabell ben pentinat

Però perquè s'amoïna en arreglar el seu cabell, si al cap de deu minuts, ja torna a estar despentinat?

Doni una nova orientació a l'assumpte

Usi la

Fixolina Canigó

i podrà tenir sempre el seu cabell llis, brillant i ben ordenat tot el dia

DE VENDA A

Perfumeries, farmàcies i adrogueries
a 2:50 pessetes el tub de 40 grams

Casa Carreras
SASTRERIA

FORMADE TRAJOS DES DE 40 PIES

RAPIDE SA ECONOMIA EN TOTS ELS ENCARRECS TALL AMERICA

GENERES ULTIMA NOVETAT

PLAÇA DEL SOL 9.

BARCELONA GRACIA

OBRA NOVA

d'En

Pere Corominas

de l'Institut d'Estudis Catalans

UN TOM

PTES. 4

JARDINS DE SANT POL

Acaba de sortir l'obra d'en JOSEP PLA
RELACIONS

Un llibre totalment inèdit d'En JOSEP PLA

CIUTATS D'EUROPA, GENT DIVERSA, IRO-
NIA I CÒLOR, PARADOXES I DIATRIBES...
VEUS AQUÍ UN LLIBRE ORIGINAL I LLIURE
QUE, UNA VEGADA ENCETAT, JA NO
PODRIEU DEIXAR. Preu: 4 ptes.

MALLORCA

Album de fotografies de la
famosa **ILLA DAURADA**

Triades per l'artista **Oleguer Junyent**

Preu: 12 ptes.

El libro del día

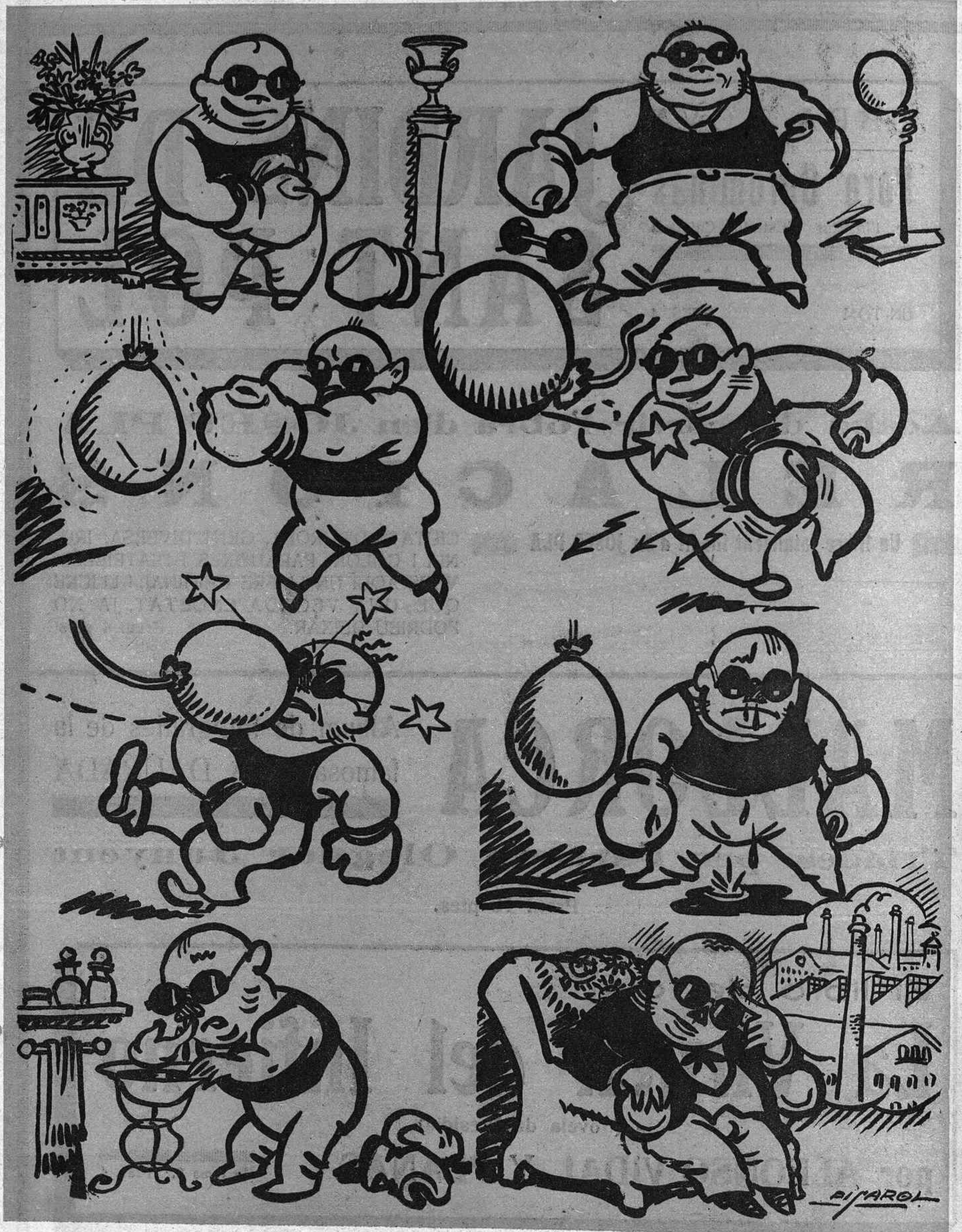
La Virgen del Infierno

(Novela de Presidio)

por **ALFONSO VIDAL Y PLANAS**

Un tomo 8.º Ptas. 4

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fiança de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorga rebaixes.

EL SENYOR ESTEVE IMITA A UZCUDUN

—Diuen que això del cop de puny dóna tant, i és tan sa... (Al cap de dues hores de clatellades): Però, vaja, amb la força que es perd amb el cop de puny, es podrien fer maxar 14 o 15 fàbriques de 500 cavalls de força.